

ศึกนี้ที่น่าน

“น่าน” เป็นจังหวัดที่เคยมีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ที่สุด แต่ถูกทำลายไปปลูกข้าวโพดทำไร่เลื่อนลอย

ข้อมูลจาก คุณปั้น-บัณฑิต ล่ำขำ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารธนาคารกสิกรไทย ผู้หลงใหลเมื่อน่าน ก็คือ ผู้ที่อยู่เบื้องหลังการทำลายป่าคือทุนสามัญ เป็นทุนระดับโลกที่เข้ามาเกาะกุม สร้างพลังทำลายทรัพยากร เพื่อหวังผลผลิตคือข้าวโพด

พลังของทุนสามัญทำให้เกิดการโค่นป่าปีละ 1 แสนไร่ 10 ปี ก็โค่นไป 1 ล้านไร่

ทุนสามัญที่ว่าจะนำเอาพันธุ์ข้าวโพดที่ทนแล้ง ให้ผลผลิตต่อไร่สูง ไปให้ชาวบ้านปลูก และรับซื้อคืนในราคาสูงกว่าผลผลิตการเกษตรอื่นๆ

ยิ่งเฉพาะเมื่อสหรัฐอเมริกามีปัญหาผลผลิตข้าวโพดเสียหาย ทำให้ราคาข้าวโพดในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น ก็ยิ่งทำให้เกิดการขยายหาผลผลิตในที่อื่นๆ เป็นแรงขับเคลื่อนให้มีการทำลายป่าเพิ่มเรื่อยๆ

ผลประโยชน์ที่ชาวบ้านได้ก็คือเศษเงินจากการปลูกข้าวโพด ขณะที่ทุนสามัญจะได้ผลผลิตไปผ่านกระบวนการแปรรูป สร้างตราสินค้าหรือแบรนด์ ทำกำไรมหาศาล

แต่ความเสียหายคือที่ป่าระบบนิเวศ ที่ไม่อยู่ในบัญชีของทุนสามัญ แต่อยู่ในแผ่นดินไทยที่จะปลูกป่ากลับคืนก็ต้องใช้เวลาถึง 30-40 ปี

ขณะเดียวกัน ป่าเมืองน่าน คือต้นกำเนิดของแม่น้ำน่าน อันเป็นหัวใจของพื้นที่เพาะปลูกจำนวนมหาศาลในภาคเหนือ เป็นต้นธารของน้ำในเขื่อนสิริกิติ์ ก่อนที่จะไหลมารวมกับแม่น้ำยมและแม่น้ำปิง กลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา เส้นเลือดใหญ่ของการเพาะปลูกแถบที่ราบลุ่มเจ้าพระยาใหญ่

การชะลอ ยับยั้งการทำลายป่าแทบทำไม่ได้ ชาวบ้านในบางชุมชนพยายามจะรวมตัวรักษาป่า แต่ผู้ลงทุนนิยมที่มีกำลังมหาศาลไม่ได้

กลไกราชการไม่ทำงาน โดยเฉพาะมีผู้กระทำความผิดคน ทำให้จัดการยากลำบาก ระบบการเมืองก็ไม่ได้เห็นปัญหาหรือ

ความสำคัญของป่า

คุณปั้น จึงกำลังหาหนทางในการแก้ไข แนวทางคือสร้างอาชีพให้มีการทำมาหากิน เพาะปลูกร่วมกับการรักษาป่าโดยไม่ตัดโค่นต้นไม้ กระบวนการทั้งหมดต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือ เพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ เพื่อสู้กับเทคโนโลยีและพลังทุนสามัญ

รวมถึงต้องตัดขั้นตอนการตลาดที่พึ่งพ่อค้าคนกลาง สร้างเอกลักษณ์หรือแบรนด์เฉพาะตัวเพิ่มมูลค่าของผลผลิตเมืองน่าน

ปีหน้าจะมีการสัมมนาครั้งใหญ่ที่เมืองน่าน เพื่อป่าเมืองน่าน เพื่อแม่น้ำน่าน เพื่อเส้นเลือดใหญ่ของแม่น้ำเจ้าพระยา

เป็นอย่างไร โปรดช่วยกันคิด ตามอย่างกระชั้นชิด ■